

## Από το Καπνισμένο τσουκάλι του Γιάννη Ρίτσου

Δίπλα σου αυτός ο ανάπηρος πριν κοιμηθεί βγάζει το πόδι του  
τ' αφήνει στη γωνιά — ένα κούφιο ξύλινο πόδι —  
πρέπει να το γεμίσεις όπως γεμίζεις τη γλάστρα με χώμα  
να φυτέψεις λουλούδια  
όπως γεμίζει το σκοτάδι με αστέρια  
όπως γεμίζει λίγο-λίγο η φτώχεια στοχασμό κι αγάπη.  
Το 'χουμε απόφαση, μια μέρα όλοι οι άνθρωποι να 'χουνε δυο πόδια  
ένα χαρούμενο γεφύρι από μάτια σε μάτια  
από καρδιά σε καρδιά. Γι' αυτό όπου καθήσεις  
ανάμεσα στα τσουβάλια του καταστρώματος φεύγοντας για την εξορία  
πίσω απ' τα σίδερα του τμήματος μεταγωγών  
κοντά στο θάνατο που δε λέει «αύριο»

ανάμεσα σε χιλιάδες δεκανίκια από πικρά σακατεμένα χρόνια,  
εσύ λες «αύριο» και κάθεσαι ήσυχος και βέβαιος  
όπως κάθεται ένας δίκαιος άνθρωπος αντίκρυ στους ανθρώπους.

[...]

Ευλογημένη ας είναι η πίκρα μας.  
Ευλογημένη η αδελφосύνη μας.  
Ευλογημένος ο κόσμος που γεννιέται.

[...]

Η καρδιά μου σήμερα δε μοιάζει με κανένα σύγνεφο  
χρυσό που λαμπαδιάζει στο λιόγερμα  
μήτε με κανέναν άγγελο που στρώνει το τραπέζι μες στα  
δέντρα του Παράδεισου  
τινάζοντας με τ' άσπρα του φτερά τα ψίχουλα των άστρων  
απ' τις γενειάδες των παλιών Αγίων.  
Τίποτα τέτοιο. Η καρδιά μου είναι τώρα ένα φαρδύ χωματένιο τσουκάλι  
που μπήκε πολλές φορές στη φωτιά  
που μαγέρεψε χιλιάδες φορές για τους φτωχούς  
για τους ξωμάχους, για τους περατάρηδες  
για τους εργάτες και για τις πικρές μανάδες τους

για τον πεινασμένον ήλιο, για τον κόσμο — ναι, για όλο τον κόσμο  
— ένα φτωχό, καπνισμένο, μαυρισμένο τσουκάλι που κάνει  
καλά τη δουλειά του  
που βράζει άγρια ραδίκια του βουνού κι αριά και που κάνα  
κοψίδι κρέας  
κι από κάτω συδαιλίζουν τη φωτιά τα πεινασμένα αδέρφια μου  
— καθένας βάζει και το ξύλο του  
καθένας καρτεράει το μερτικό του.

[...]

Εδώ είναι φως αδερφικό — απλά τα χέρια και τα μάτια.  
Εδώ δεν είναι να 'μαι εγώ πάνω από σένα ή εσύ πάνω από μένα.  
Εδώ είναι να 'ναι ο καθένας μας πάνω απ' τον εαυτό του.  
Εδώ είναι ένα φως αδερφικό που τρέχει σαν ποτάμι δίπλα  
στο μεγάλο τοίχο.

Αυτό το ποτάμι το ακούμε ως και μέσα στον ύπνο μας.  
Κι όταν κοιμόμαστε το 'να μας χέρι κρεμασμένο απ' όξω απ' την  
κουβέρτα

βρέχεται μέσα σε τούτο το ποτάμι.

Φτάνει με δυο σταγόνες μόνο από τούτο το νερό να ραντίσεις  
το πρόσωπο του εφιάλτη, και χάνεται καπνός πίσω απ' τα δέντρα.

[...]

Ένα τσουκάλι λοιπόν. Τίποτ' άλλο.

Πήλινο, μαυρισμένο τσουκάλι,  
βράζοντας, βράζοντας και τραγουδώντας,  
βράζοντας πάνω στου ήλιου τη φωτιά και τραγουδώντας.

[...]

Γιατί εμείς δεν τραγουδάμε για να ξεχωρίσουμε, αδελφέ μου,  
από τον κόσμο  
εμείς τραγουδάμε για να σμίξουμε τον κόσμο.